

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кжк-09-000 010
Бања Лука, 08.12.2009. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Слободана Милашиновића, као предсједника вијећа, мр Велка Икановића и Војислава Димитријевића, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог Д. Н., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези члана 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, након одржаног усменог и јавног претреса, коме су присуствовали замјеник главног републичког тужиоца Бранка Милошевић, оптужени и њихов бранилац, адвокат Н. Б. из Б. Л., донио је дана 8.12.2009. године, а дана 9.12.2009. године јавно објавио

ПРЕСУДУ

Оптужени Д. Н., син Б. и мајке К., рођене Б., рођен ... године у Г., гдје и пребива, улица ... бр. ..., Србин, држављанин РС и БиХ, ЈМБГ: ..., радник – монтер гријања, писмен са завршеном Школом ученика у привреди, ожењен отац једног млдб. дјетета у старости од 17 година, војску служио 1988/89 године, води се у ВЕ МО Г., без чина и одликовања, неосуђиван, не води се поступак за које друго кривично дјело, налазио се у притвору од 19.9.2006. године до 19.2.2007. године, сада на слободи,

На основу члана 298. тачка в) Закона о кривичном поступку

ОСЛОБАЂА СЕ ОД ОПТУЖБЕ

Да је:

За вријеме оружаног сукоба у БиХ оптужени Д. Н., као припадник резервног састава полиције Р. С. К., заједно са С. Л., С. В. и Ж. Ј., који се налазе у бјекству, те Ж. С., који је у међувремену смртно страдао, као и са још два неидентификована лица ноћу 1./2.08.1993. године, током боравка у кафани П. у мјесту Л., општина Г., кршећи одредбе члана 3. став 1. тачка а. IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12.08.1949. године, те члана 13. став 2. у вези са чланом 4. став 2. тачке а) и е) допунског протокола уз

Женевску конвенцију од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II), договорили напад, те у времену од 22 до 24 сата одлазе са три возила у унутрашњост села Л., за које су знали да је насељено бошњачким становништвом које није било војно ангажовано, заустављају се пред породичном кућом М. Р., улазе у двориште, осим оптуженог Н. који остаје 20-ак минута на улици наоружан пиштољем, док остали насилно улазе кроз кухињски прозор куће, те започињу физичко малтретирање оштећених М. Р. С. Р., Ш. Р., Е. Р., С. Р.1, Џ. Р. и двоје малољетне дјеце М. и М.1 у старости од 4 до 5 година, а потом пуцањем из ватреног оружја у кући рањавају Е. Р. и дијете М. Р.1, последицом чега је Е. задобила стрелну рану лијеве подлактице и лијеве надколјенице са вишеструким отвореним преломом костију лијеве надколјенице и лијеве подлактице, а које повреде појединачно и у скупном дијелу у нарави чине тешку тјелесну повреду, док је М. задобила прострелну рану са улазним отвором на предњој ствари десног рамена и излазним отвором у средишњем дијелу лопатичног предјела, на леђима, а која повреда имајући у виду постојања вишеструког прелома десне лопатичне кости представљају тешку тјелесну повреду, да би након тога оптужени Д. Н. који је у међувремену ушао у двориште М.2 куће, заједно са осталима, а након извођења М. Р., С. Р. и њихове мајке Ш. Р. у двориште куће, пуцањем из ватреног оружја исте лишавају живота, којом приликом је М.2 задобио прострелну рану кроз главу са улазним у предјелу чела са десне стране и излазним отвором у предјелу потиљка, С. Р. двије стрелне ране са улазним отвором у предјелу чела у висини корјена носа и предјелу десне јагодице са излазним ранама у предјелу потиљка, док је Ш. Р. задобила устрелну рану са улазним отвором у предјелу десне слијепочнице, последицом чега је наступила тренутачна смрт истих, да би потом оптужени Л. у недовршеном објекту власништво С. Р. пронашао С. Р.1, која се у међувремену ту сакрила, те уз пријетњу оружја извео је ван, да би је С. В. поново вратио у кућу те уз пријетњу оружја извршио обљубу над истом, након чега су сви остали, осим Д. Н. и С. В., одлазе до куће власништво А. Т., гдје су, током задржавања у кући и око куће у трајању од најмање пола сата, Е. Т. и А. Т. лишили живота, након чега се сви заједно враћају до куће М. Р., гдје су остали да чекају оптужени Д. Н. и С. В., који потом по други пут на ливади иза штале М. Р. врши обљубу над оштећеном С., а у току полног односа придружују се оптужени Н., Л. и остали, а у једном тренутку је Ж. Ј. нанио уста цијеви пиштоља на главу оштећене, повукао обарач али из непознатих разлога не долази до опалења метка, након чега оптужени Л., који је и даље заједно са Н. био у непосредној близини, прекида чин силовања ријечима: “Доста је”, С. хвата за руку говорећи јој да бјежи што она и чини, а потом сви заједно напуштају лице мјеста.

Чиме би извршио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези члана 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије.

На основу члана 100. став (1) Закона о кривичном поступку трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава.

На основу члана 108. став (4) Закона о кривичном поступку оштећени се упућују да имовинскоправни захтјев могу остваривати у парници.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број: 011-0-К-06-000 074 од 19.02.2007. године, а на основу члана 290. тачка в) Закона о кривичном поступку, а што одговара члану 298. тачка в) Закона о кривичном поступку – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, број 100/09 – у даљем тексту: ЗКП - Пречишћени текст), оптужени С. Л. и Д. Н. ослобођени су оптужбе да су починили кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези члана 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ). Одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава, а оштећени су са имовинскоправним захтјевима упућени на парнични поступак.

Поводом жалбе окружног тужиоца из Бање Луке Врховни суд Републике Српске је рјешењем број 118-0-Кж-07-000 087 од 13.11.2007. године укинуо пресуду Окружног суда у Бањој Луци и одредио одржавање претреса пред овим судом, а затим рјешењем број: 118-0-Кжк-08-000 004 од 19.10.2009. године раздвојио кривични поступак против оптуженог Д. Н. од поступка против оптуженог С. Л.

На претресу одржаном пред овим судом 8.12.2009. године суд је прихватио доказе изведене пред првостепеним судом, након чега је замјеник главног републичког тужиоца измјенио чињенични опис дјела, стављајући оптуженом Д. Н. на терет извршење кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези члана 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, на начин и под околностима описаним у изреци ове пресуде.

У току главног претреса пред првостепеним судом, у жалби и на претресу пред овим судом, тужилаштво заступа тезу да су се у поступању оптуженог критичног догађаја остварили сви елементи кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези члана 22. КЗ СФРЈ.

Цијенећи изведене доказе појединачно и у међусобној повезаности у смислу члана 304. став (7) и (9) ЗКП – пречишћени текст, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Није спорно да је за вријеме оружаног сукоба у БиХ, у ноћи између 1. и 2.08.1993. године, у кући и пред породичном кућом М. Р., као и у кући А. Т., почињен ратни злочин против цивилног становништва бошњачке националности, којом приликом су пет лица лишена живота, два лица тешко тјелесно повријеђена, а над једним лицем женског пола извршено вишеструко силовање од стране више лица. Овакво чињенично стање у погледу мјеста извршења дјела и начина извршења дјела произлази из садржаја исказа оптуженог Н. и оптуженог Л., датих у својству свједока, свједока који су саслушани током овог поступка, писменог доказног материјала о нађеним траговима приликом обављања увиђаја на лицу мјеста и пратеће фотодокументације (које је тужилац изнио на главном претресу а чија вјеродостојност и законитост прибављања није оспоравна), медицинске и друге документације, те налаза и мишљења вјештака

судско-медицинске струке. Такође није спорно да је оптужени Н. критичне прилике имао пиштољ и да је био обучен у свјетло-плаву полицијску кошуљу кратких рукава, како то произилази из исказа оптуженог као свједока, као и исказа оптуженог Л. као свједока.

Дакле, остаје спорно да ли је оптужени Н., заједно са С. Л., С. В., Ж. Ј., Ж. С. и још два непозната лица, „договорили напад”, при чему се оптужницом не прецизира какав је договор постигнут, каква је улога оптуженог Н. у свему томе и који је циљ тога напада, да ли је оптужени Н. ушао у двориште М. Р. и заједно са осталима, а након извођења М. Р., С. Р. и њихове мајке Ш. у двориште куће, пуцањем из ватреног оружја исте лиши живота и, коначно, каква је улога оптуженог Н. у једном од силовања општећене С. Р.1.

Суд није прихватио тврдњу тужилаштва да је између оптуженог Н. и напријед побројаних лица постојао претходни договор. Чињеница да се оптужени Н. нашао у датом времену и простору у кафани П. у вријеме када су у ову кафану дошли В., Ј., С. и два до сада неидентификована војника, као и близини мјеста гдје је дошло до рањавања, убијања и силовања лица бошњачке националности, није довољна за закључак да је постојао претходни договор, односно да је оптужени Н. са осталима договорио напад. Овдје посебно треба имати у виду и чињеницу да према исказима свједока који су у том правцу испитани (а саслушани су свјedoци Н. Л., Ж. Б., М. М. у два наврата и оптужени Л. и Н., као свјedoци) заиста нема доказа да су оптужени и остала напријед наведена лица били у друштву, „договорили напад“ и затим са три возила отишли у дубину села Л. Осим тога постојању претходног договора није битан елемент кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва нити је од значаја за постојање самога дјела.

Када је у питању дио да је оптужени Н. ушао у двориште М.2 куће и заједно са осталима, а након извођења М. Р., С. Р. и њихове мајке Ш. у двориште куће, пуцањем из ватреног оружја исте лишавашу живота, на ове околности у својству свједока саслушан је оптужени Н., из чијег исказа, датог у току истраге, произилази да је у кафани П. код С. В. примјетио у футроли нешто већи пиштољ, као и пиштољ код Ж. Ј., наводећи да је и он имао пиштољ, а пиштољ је имао и оптужени С. Л. Наводи такође да се 10-ак минута по одласку С. В. и осталих из правца села гдје су ови отишли зачула појединачна пуцњава, те су он и Л. након 2-3 минута од престанка пуцњава кренули у том правцу. Доласком на раскрсницу која је удаљена 200-300 метара од кафане П. заустављају возило јер виде друго возило, по изласку из возила оптужени Н., гледајући са цесте, у дворишту примјећује два леша, улази кроз капију, задржава се око једне минуте и враћа се назад, наводећи да је доласком на ту раскрсницу видио да на цести стоји М. Црногорац (свједок М. М.), а у дворишту С. В. и Ж. Ј. како стоје држећи пиштоље у десној руци обојица и још једно, њему непознато лице, те да је то вече био обучен у плаву полицијску маскирну униформу. Саслушан у својству свједока на главном претресу пред првостепеним судом оптужени понавља свој исказ из истраге с тим што наводи да је имао амблем полиције, да су С. В. и остали сјели у два аута, а могло их је бити пет или шест људи, те отишли према дубини села и пуцали из аута, а М. је отишао одмах са њима својим аутом. Након тога оптужени Н. и Л. се упућују према Г. и наилазе на два паркирана аутомобила и М. који стоји поред свог аутомобила који им је испричао да је била нека пуцњава. У том моменту

наилази један, оптуженом Н. непознат војник који носи телевизор (Записником о увиђају истражног судије Основног суда у Градишци број Кри-67/93 од 2.8.1993. године је констатовано да се уочава да је из регала, који се налази у кухињи – дневном боравку, узет телевизор и да је исти пронађен разбијен на улици преко пута куће) који је, приликом спречавања тог војника од стране оптуженог Н. да телевизор стави у гепек М. аутомобила, пао и разбио се. Оптужени и на главном претресу понавља да је улазио у двориште и да је у дворишту видио Ј. и В., док за С. – Ж. то не може са сигурношћу тврдити.

Анализом исказа оптуженог С. Л., датих у два наврата у поступку спровођења истраге и једном у својству свједока на главном претресу пред првостепеним судом, утврђује се да је овај исказ у највећем дијелу сагласан исказима оптуженог Н., као и исказу свједока М. М. Наиме, и оптужени Л. је потврдио да је оптужени Н. био у полицијској униформи и да је имао пиштољ, а да су пиштоље имали и С. В., Ј. Ж. и Ж. С. Потврђује да никаквог контакта између њега и оптуженог Н. са осталим лицима наведеним у оптужници у смислу било каквог договора није било, те да су С. В., Ж. Ј., Ж. С., М. М., те још једно или два њему непозната лица сјели у два возила и одвезли се у унутрашњост села. По протеклу 10 – 15 минута од одласка ових лица оптужени Л. и Н., који су остали пред кафаном, су чули појединачну пуцњаву са удаљености од 200-300 метара која је трајала један до два минута, након чега Л. и Н. сједају у возило оптуженог Л. и одлазе у истом правцу као и описана група. Доласком на раскрсницу на цести затичу два возила и свједока М. М. који им говори да оне будале дивљају по кућама у смислу да се ради о С. В., Ж. С., Ж. Ј. и двојници непознатих лица. У току разговора са М. један војник доноси телевизор и покушава га ставити у гепек аутомобила свједока М., а Н. му избија телевизор из руку, који се разбија од цесту. Свједок даље наводи да је јасно видио како је у дворишту куће Ж. Ј. пуцањем из пиштоља убио једну жену, да је скупа са оптуженим Н. и свједоком М. ушао 2-3 метра у унутрашњост дворишта и реаговао на овакво понашање Ј., те да је након 15-ак минута чуо галаму иза куће па је са оптуженим Н. и свједоком М. отишао иза куће гдје затиче једну женску особу у погнутом положају, чији је горњи дио тијела био дјелимично го, Ж. С., који је држао пушку, В. и Ј., који су држали ту особу и то тако што је Ј. држао иза леђа, а В. напријед, након чега јој Л. говори да бјежи у курузе што ова и чини. Наводи да је све то њему личило на силовање и да је он након тога сам отишао са лица мјеста, а оптужени Н. остаје са свједоком М. да му помогне да промјени дефектну гуму.

Према записнику о увиђају истражног судије Основног суда у Градишци од 02.08.1993. године на лицу мјеста нађена три леша и то леш С. Р., код чијег лијевог уха је пронађена једна чаура пиштољског метка калибра 9 мм и на 10 цм од главе и једна чаура пиштољског метка калибра 7,62 мм, леш М. Р. покрај чије главе, на удаљености од 20 цм су пронађене двије чауре пиштољског метка калибра 9 мм и леш Ш. Р., код кога нису пронађене било какве чауре. Дакле, на лицу мјеста нађене су 3 (три) чауре пиштољског метка калибра 9 мм и једна чаура пиштољског метка калибра 7,62 мм. Овим записником је такође констатовано да се уочава да је из регала, који се налази у кухињи – дневном боравку, узет телевизор и да је исти пронађен разбијен на улици преко пута куће и да су у дневном боравку од кухиње пронађене три чауре од пиштољског метка калибра 9 мм и једна чаура калибра 7,62 мм и то на душецима који су били прострти поред кауча, те да је крим. техничар Г. Ш. извршио фотографисање

(фотодокументација урађена) и скицирање (у спису предмета нема скица лица мјеста) и да је прикупио затечене материјалне доказе. У записнику нема констатације да ће се извршити вјештачење изузетих-нађених предмета на лицу мјеста, а у спису предмета нема података да је било какво оружје за које се сумња да је употребљено овом приликом одузето или да је балистичко вјештачењу било када урађено нити да су до 2005. године предузимане било какве радње од стране надлежног јавног тужиоца, односно тужиоца или истражног судије у циљу откривања извршиоца овог кривичног дјела или проналажења трагова и доказа.

Према налазу специјалисте судске медицине др Ж. К. код оштећеног М. Р. констатована је прострелна рана кроз главу и пуно крвних подљева по телу, насталих прије наступања смрти, код оштећене Ш. Р. устрелна рана, док других повреда на тијелу није установљено и код оштећеног С. Р. две стрелне ране, као и пуно крвних подљева на лицу и грудном кошу насталих пре наступања смрти.

На околности догађања у кући и око куће оштећеног М. Р. као свједоци су саслушани и Е. Р., Џ. Р. и С. Р.1. Свједокиње Е. Р. и Џ. Р., које су најнепосреднији очевици догађаја, на идентичан начин описују догађај и лица која су наоружана провалила у кућу М. Р. критичне вечери, али ни једна од ових свједокиња нису препознале оптужене Л. и Н. као лица које су критичне вечери били у наведеној кући. Једино је свједокиње С. Р.1 на главном претресу препознале оптуженог С. Л. као једно од лица које је критичне вечери било у кући Р., при чему је свједокиња С. Р.1 100% сигурана у идентитет оптуженог Л. Ова свједокиња је у току истраге, на основу фотографије, препознала и С. В., а описала је како су изгледали и били обучени шест лица која су били ту на лицу мјеста. Ниједан опис не одговара оптуженом Д. Н., посебно када се има у виду да ничим није оспорена чињеница како је оптужени Н. био обучен критичне вечери.

Оцјењујући напријед наведене доказе, као и друге доказе изведене на главном претресу пред првостепеним судом, а прихваћене и од стране овог суда, цијенећи их појединачно и у међусобној вези, овај суд налази да нема поузданих доказа да је оптужени на начин како је то описано у диспозитиву на претресу прецизиране оптужнице починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ. Наиме, иако из проведених доказа произилази да је оптужени Д. Н. био на улици испред куће оштећеног М. Р. и улазио у двориште те куће (ову чињеницу не спори ни оптужени Н.), нема доказа да су оптужени Н. и друга наведена лица „договорили напад“ (о договору је било више ријечи на страни 4. пасус 3. ове пресуде), нема доказа ни да је оптужени Н., „заједно са осталима“ (рачунајући оптуженог Н. укупно седам лица) пуцањем из ватреног оружја лишио живота М. Р., С. Р. и Ш. Р., а посебно нема доказа да је оптужени на било који начин учествовао у силовању С. Р.1. Ово из разлога што ни један проведени доказ не указује да је оптужени Н. пуцао из пиштоља, кога је неспорно имао критичне вечери код себе, и на тај начин учествовао у чину лишења живота наведених лица. С друге стране, према наводима оптужнице пуца седам лица, међутим, увиђајем на лицу мјеста проналази се укупно четири чауре (три чауре пиштољског метка калибра 9 мм и једна чаура пиштољског метка калибра 7,62 мм) у непосредној близини пронађених лешева, односно глава С. Р. и М. Р. Као што је напријед наведено није обављено балистичко вјештачење бар у циљу утврђивања марке и типа

оружја из кога су испаљени хиџи. Вјештачењем по вјештаку судске медицине, који је вјештачио на основу медицинске документације, а чији налаз и мишљење нису оспоравани или доведени у сумњу, код оштећеног М. Р. констатована је прострелна рана кроз главу, код оштећене Ш. Р. устрелна рана и код оштећеног С. Р. две стрелне ране. Дакле, укупно четири ране што одговара броју чаура, односно испаљених метака у главе оштећених. Да је оптужени Н. учествовао у радњама лишења живота наведених лица није потврђено ни исказима оптужених Н. и Л., саслушаних као свједока, ни исказом свједока М. М., па ни исказима свједока-оштећених С. Р.1, Е. Р. и Џ. Р. Није потврђено ни да је оптужени Н. учествовао у последњем од три силовања, како му се ставља на терет измјењеном оптужницом, и то тако да се у току полног односа С. В. са оштећеном С. Р.1 придружују оптужени Н., Л. и остали (дакле, још шест лица), а у једном тренутку је Ж. Ј. нанио уста цијеви пиштоља на главу оштећене, повукао обарач али из непознатих разлога не долази до опалења метка, након чега оптужени Л., који је и даље заједно са Н. био у непосредној близини, прекида чин силовања ријечима: „Доста је“, С. хвата за руку говорећи јој да бјежи, што она и чини, јер из садржаја исказа саслушаних свједока, па ни из исказа оштећене С. Р.1, не произилази да је уопште био присутан овом чину, а поготово да је предузимао какве радње. Свједок оштећена С. Р.1 у свом исказу на главном претресу пред првостепеним судом, наиме, наводи да се, недуго након што је по други пут силовало лице са крстом, враћају лице у црвеној мајици, лице у свјетлоплавим фармеркама и бијелој кошуљи кратких рукава са свијетлим пругама (на главном претресу показа на оптуженог С. Л.) и лице у војној униформи, па је лица у црвеној мајици и војној униформи силују, да би лице у бијелој кошуљи кратких рукава са свјетлим пругама, које по свједочењу оштећене, није учествовало у чину силовања, прекинуо силовање и рекао јој да бјежи, што је она и учинила.

Из свега наведеног овај суд налази да резултати проведених доказа нису дали поуздану основу за закључак да је оптужени Д. Н. на начин описан у измјењеној оптужници починио кривично дјело, а што значи да се на основу тих доказа не може извести несумњив закључак да је оптужени починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, па је у недостатку таквих доказа оптуженог ослободио од оптужбе на основу члана 298. тачка в) ЗКП – пречишћени текст.

Обзиром да је донесена пресуда којом се оптужени ослобађа од оптужбе трошкови кривичног поступка, у смислу члана 100. став (1) ЗКП – пречишћени текст, падају на терет буџетских средстава, слиједом чега су оштећени, на основу члана 108. став (4) ЗКП – пречишћени текст, упућени да имовинскоправни захтјев могу остваривати у парници.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Слободан Милашиновић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић